

OSA I. 2024. AASTA HANKEPLAANI TÄITMISE ÜLDINE ANALÜÜS

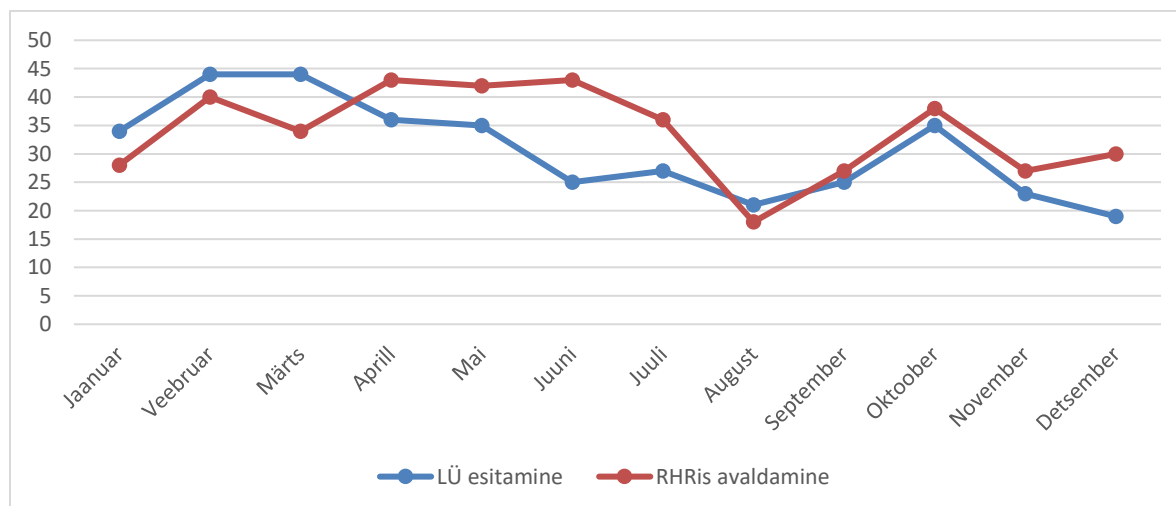
Üldine info

Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) peadirektor kinnitas RTK 2024. aasta hankeplaani 14.03.2023 käskkirjaga nr 1-2/24/17. RTK osutab riigihangete korraldamise teenust kokku enam kui 130le kliendile.

Hankeplaani täitmine

2024. aastal avaldati riigihangete registris RTK poolt 406 hanget, sh üleriigilised kesksed hanked koopiapaberi ja kontoritarvete ostmiseks ning RTK klientide ühishange reisikorraldusteenuse tellimiseks. Lisaks olid aasta jooksul töös ka 2023. aastast üle tulnud hanked ja 2025. aasta hankeplaanis sisalduvad hanked. Aasta jooksul töösse tulnud hangete lähteülesannete esitamise jagumist ja riigihangete registris hanketeadete avaldamist kuude lõikes kirjeldab joonis 1.

Joonis 1. Lähteülesande esitamise ja hanketeadete avaldamine kuude lõikes

2024. aastal teatati tellijate poolt, et hange jääb ära kokku 71 korral. Vaatamata sellele, et saadame aasta jooksul meeldetuletusi lähteülesannete esitamiseks, ei ole tellijad 63 hanke puhul lähteülesannet esitanud ega teavitanud RTKd hanke ärajäämisest. Sedalaadi teavitamine on koostöö mõttes vajalik nii RTKle, kui ka tellijatele, kuna teavitusest saadav informatsioon võimaldab mõlemal poolel paremini planeerida ja korraldada tööd.

2024. aastal lisandus RTK tööplaani 140 hankeplaanivälist hanget. Lisaks oli töös 53 kordushanget, mis korraldati, kui esialgne riigihanke menetlus ebaõnnestus.

Hankeplaaniväliste hangete lisandumine hankeplaani on ühelt poolt selgitatav tellijate esialgsete vajaduste muutumisega ning ootamatult tekkinud tellijate kiirendatud vajadustega leida uued lepingupartnerid, nt olukorras, kui esialgselt sõlmitud lepingud on tulnud lepingu täitja poolsete rikkumiste tõttu erakorraliselt lõpetada või kui raamlepingute mahud on täitnud enne planeeritud raamlepingu lõppu. Teiselt poolt on hankeplaaniväliste hangete lisandumine

selgitatav esialgse riigihanke menetluse nurjumise tõttu näiteks juhtudel, kui riigihankes ei esitatud pakkumusi, esitatud pakkumused, pakkujad või taotlejad ei vasta hanketingimustele vms. Sellistes olukordades tagamaks riigile soovitud teenus, asi või ehitustöö, tuleb riigihanke menetlust korrata, mis oma olemuselt on võrdväärne hankeplaaniväliste hangete lisandumisega hankeplaani. Samas esines ka hankeplaaniväliseid hankeid, mille vajadust oleks saanud/pidanud ette planeerima. Sarnaselt 2023. aastale oli ka 2024. aastal jätkuvalt hankeplaaniväliseid hankeid ministeeriumide ümberkorralduse ja poole aasta pealt liitunud uute klientide tõttu.

2024. aastal tööplaanis kajastatud hangete puhul esitati lähteülesanne õigeaegselt 39-l juhul hangetest, ülejäänud hangete puhul esitati lähteülesanne hilinenult või oli tegemist hankeplaani välise- või kordushankega. Nende hulgas oli ka hankeid, mille puhul hankeplaanis ei olnudki lähteülesande esitamise aega määratud, kuna hankeplaani koostamise ajal ei olnud täpsemad asjaolud veel selged. Lähteülesannete tähtaegne esitamine ja hilinemisest mitteteavitamine on jätkuv probleem.

Väärtuspõhised riigihanked

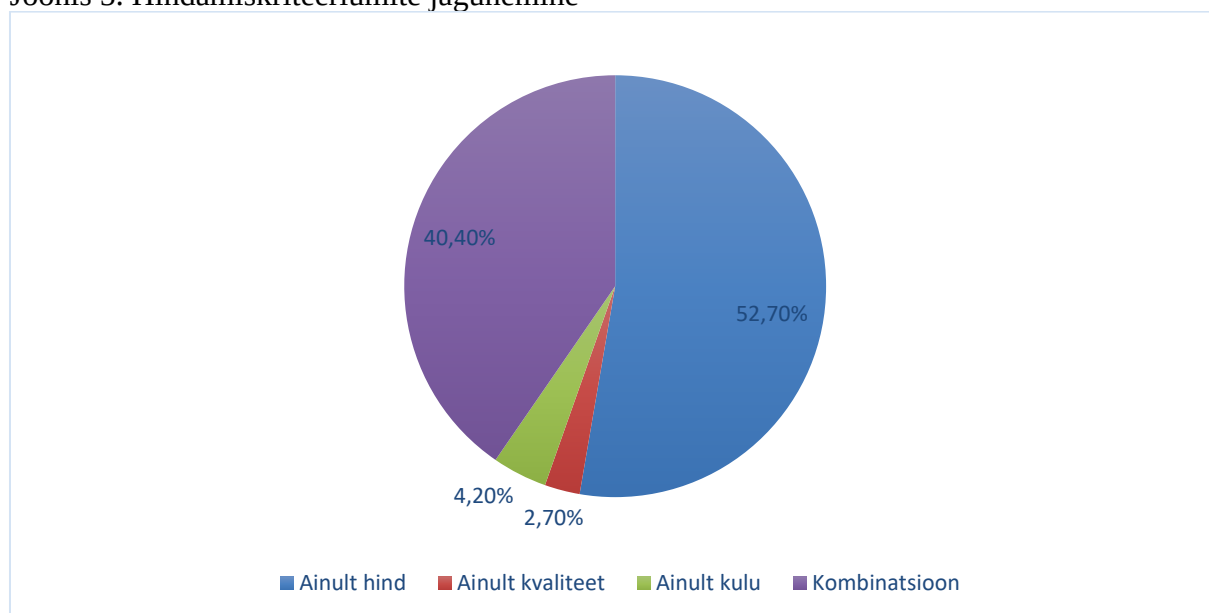
2024. aastal kasutati keskkonnahoidlikke kriteeriume kokku 198s hankes (so 48,7%) ja sotsiaalseid kriteeriume 59s hankes (so 14,5%). Innovaatilisi aspekte arvestati 13s (so 3,2%).

Hindamiskriteeriumitena kasutati 2024. aastal avaldatud hangetes nii madalamat hinda kui majandusliku soodsuse erinevaid kriteeriume. Üldjoontes jäi ainult hinnapõhiste riigihangete maht riigihangete kogumahust 2023. aastaga võrreldes samale tasemele. Hindamiskriteeriumina kasutati:

- 1) 214 alustatud hankes (so 52,7%) ainult hinda;
- 2) 164 alustatud hankes (so 40,4 %) kombineeritud kriteeriume (nt hind + kvaliteet, kulu + kvaliteet, hind + kulu).
- 3) 11 alustatud hankes (so 2,7%) ainult kvaliteeti;
- 4) 17 alustatud hankes (so 4,2%) ainult kulu.

Riigihangete jagunemine kriteeriumite lõikes on toodud joonisel 5.

Joonis 5. Hindamiskriteeriumite jagunemine

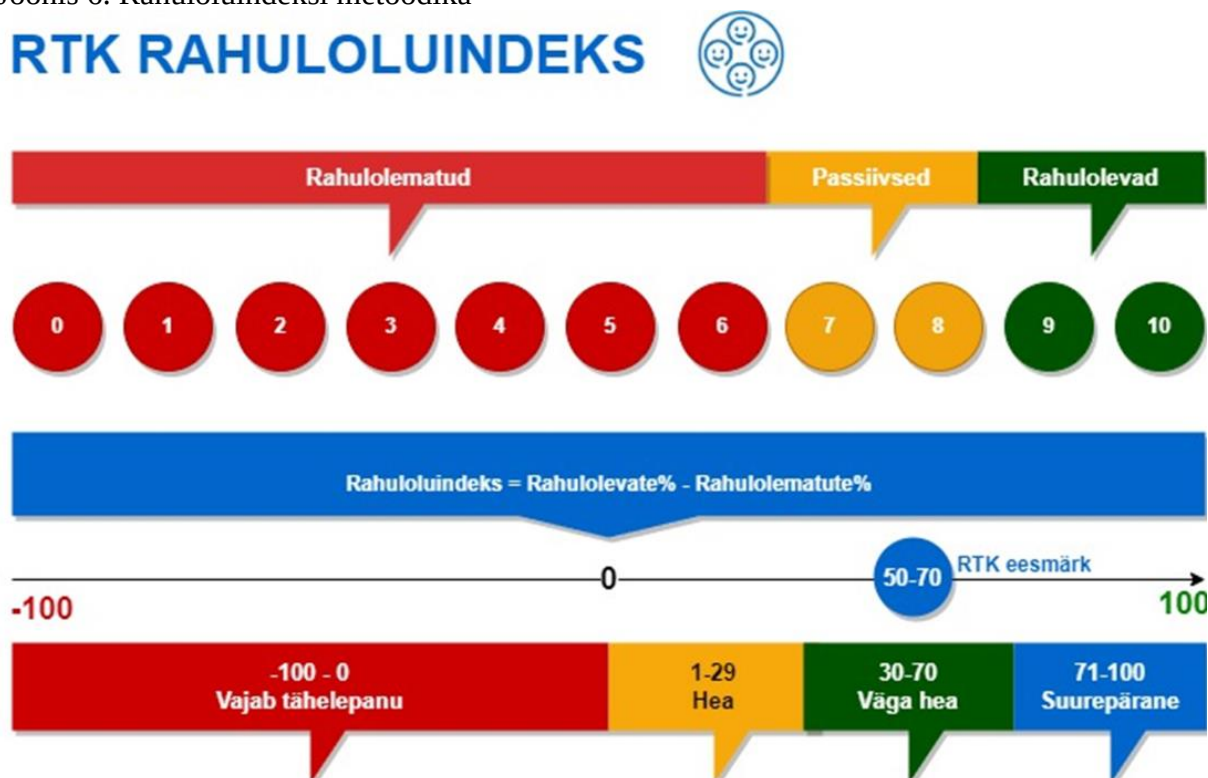
Klientide tagasiside hangete läbiviimisele

Seirame regulaarselt iga hanke lõppemise järgselt kliendi rahulolu meie teenusega. Palume tugineda hiljutisele kliendikogemusele ja hinnata:

- 1) rahulolu RTK riigihangete korraldamise teenusega 0-10 skaalal;
- 2) rahulolu teenuse aspektidega 0-10 skaalal;
 - alusdokumentide ettevalmistamine
 - pakkumuste menetlemine
 - infovahetus (asjakohasus, kiirus)
 - RTK töötajate kompetentsus riigihangetega seotud küsimustes
 - RTK töötajate koostöövalmidus.

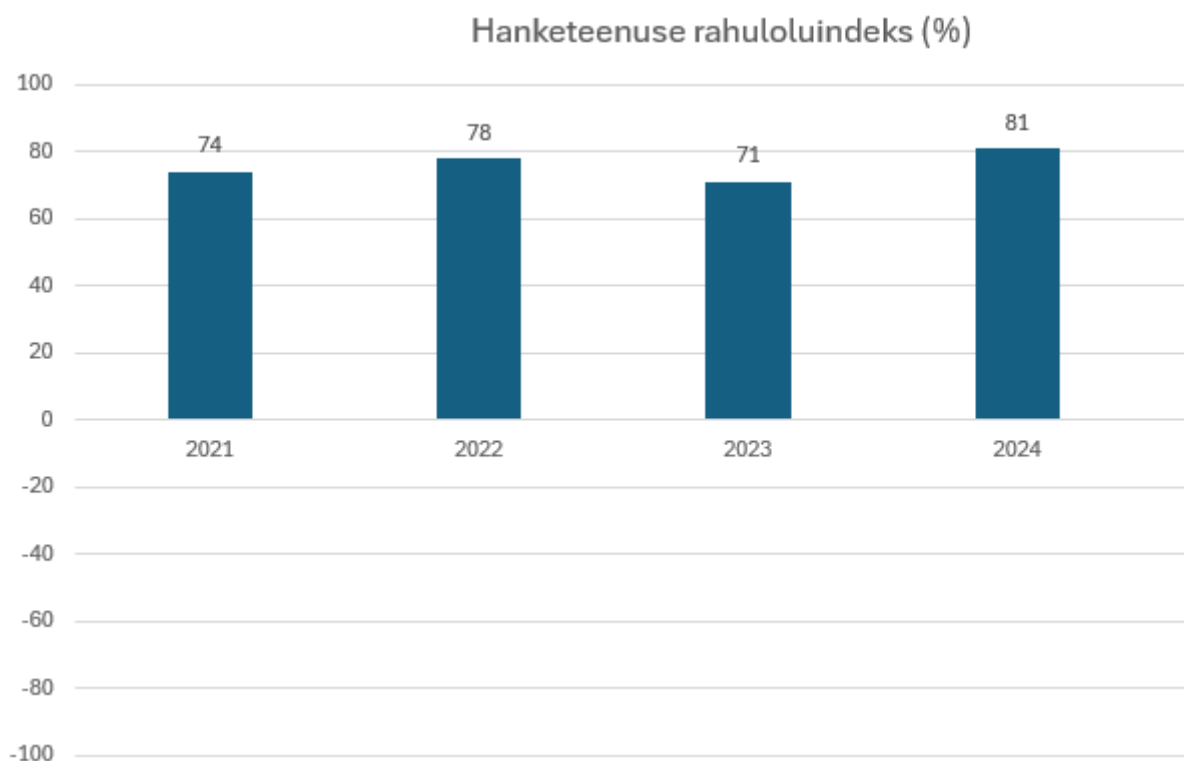
Tulemuste hindamiseks kasutame soovitusindeksi loogikal põhinevat rahuloluindeksi meetodikat. Kasutatavat meetodikat selgitab joonis 6.

Joonis 6. Rahuloluindeksi meetodika

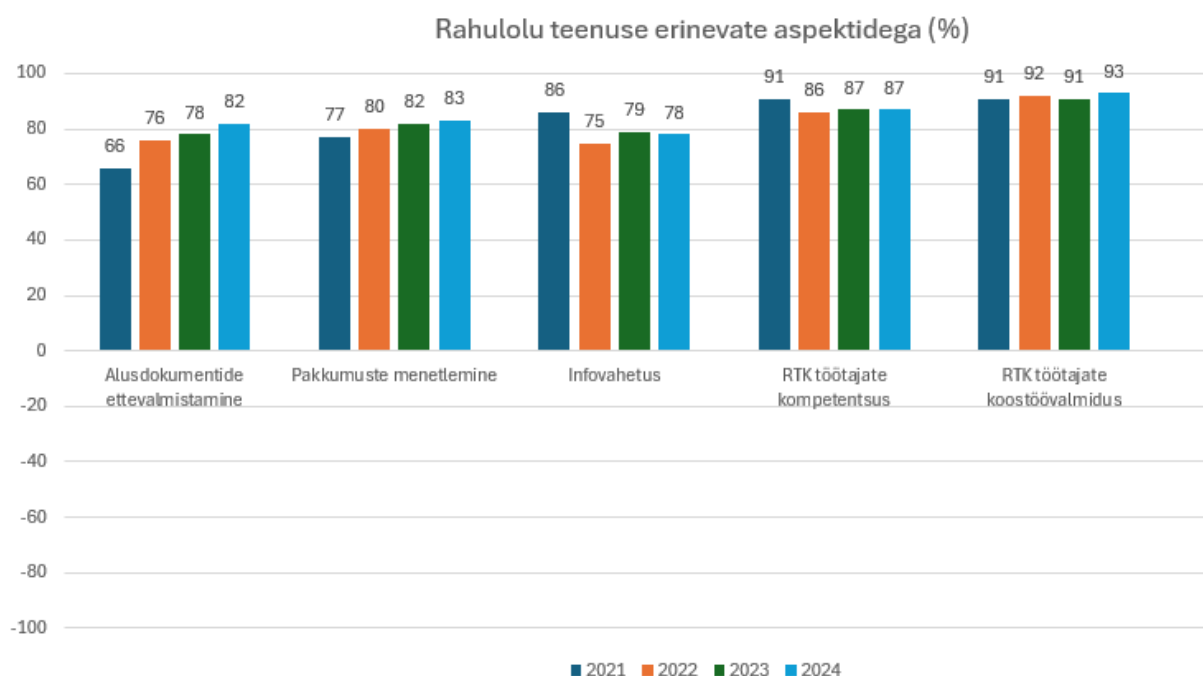
2024. aastal saadud kliendi tagasiside põhjal oli hanketeenuse soovitusindeks kõikide tellijate lõikes kokku 81%. Teenusega rahulolevaid (9-10 punkti) oli 134, neutraalseid (7-8 punkti) oli 21 ja mitterahulolevaid (6 või vähem punkti) oli 5. Viimaste aastate rahulolu võrdlus on toodud joonisel 7.

Joonis 7. Rahulolu hanketeenusega aastatel 2021-2024

Kõrge on tellijate hinnang ka hanketeenuse erinevatele aspektidele. Viimase nelja aasta võrdluses antud hinnang teenuse erinevatele aspektidele on toodud joonisel 8.

Joonis 8. Rahulolu teenuse erinevate aspektidega aastatel 2021-2024

Tagasiside küsitluse vastamisaktiivsus oli 2024. aastal 50,3% - saatsime välja 318 tagasiside küsimise kirja, millele saime 160 vastust.

Vaidlustused ja kohtukaasused

2024. aastal esitati riigihangete vaidlustuskomisjoni RTK hangete kohta kokku 20 vaidlustust:

Hanke viitenumber	Hanke nimetus	Vaidlustaja nimi	Vaidlustuse objekt	Otsus
274456	Ajakirja Tööelu väljaandmine (Tööinspeksioon)	Delfi Meedia AS(10586863)	pakkumuse edukaks tunnistamine	jätta vaidlustus rahuldamata
271122	Mehitatud valveteenuse tellimine (Tallinna Polütehnikum)	Citysec Turvateenistus OÜ(12390518)	pakkumuse edukaks tunnistamine	jätta vaidlustus rahuldamata
266594	Haljala ja Kukruse vahelise 2+2 maanteelõigu riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku, asjakohaste mõjude hindamise, sh KSH esimese etapi aruande koostamine Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile	Skepast&Puhkim OÜ(11255795)	pakkumuse edukaks tunnistamine	jätta vaidlustus rahuldamata
267044	Kahe ilmaradari ostmine Keskkonnaagentuurile	METEOPRESS, spol. s r.o.(47125381)	pakkumuse edukaks tunnistamine ; pakkumuse tagasilükkamine või kõigi pakkumuste tagasilükkamine	jätta vaidlustus rahuldamata
267701	Konsultatsiooniteenuse tellimine Singapuri riigistrateegia koostamiseks (Välisministeerium)	Tribe Theory OÜ(14633878)	pakkumuse tagasilükkamine või kõigi pakkumuste tagasilükkamine	jätta vaidlustus rahuldamata
275263	Nutipoide võrgustiku arendamise projekti „Merehunt” eksperdi teenuse ostmine (Riigikantselei)	Tiit Kutser(36404180239)	pakkumuse edukaks tunnistamine	rahuldada osaliselt
261537	Tallinna Lennujaamas maapealse käitlusteenuse osutamine: pagasikäitlus ja perroonikäitlus	UAB Baltic Ground Services (300136658)	pakkumuse edukaks tunnistamine	jätta vaidlustus rahuldamata
272907	Kapillaarsekvenaatorite ja qPCR seadmete kuluvahendid (EKEI)	Lanlab OÜ(10437034)	taotleja ja pakkuja kvalifitseerimine ning	rahuldada vaidlustus

			kvalifitseeri mata jätmine	
267044	Kahe ilmaradari ostmise Keskkonnaagentuurile	Vaisala OYj(0124416- 2)	pakkumuse edukaks tunnistamine ; pakkumuse vastavaks tunnistamine	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
273983	Lennutegevuse organiseerimise teenuse hankimine (Maa-amet)	DIAMOND SKY OÜ(12439103)	riigihanke alusdokume ndid	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
272817	Kinnipeetavate rõivaste ostmine vanglatele perioodil 2024 - 2026	OÜ Bold Play(11935834)	riigihanke kehtetuks tunnistamise otsus	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
275748	Konsultatsiooniteenuse tellimine Iisraeli ekspordi- ja investeeringute kaasamise strateegia koostamiseks (Välisministeerium)	Nomadgio(514 342047)	taotleja ja pakkuja kvalifitseeri mine ning kvalifitseeri mata jätmine	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
274325	Loodusdirektiivi metsaelupaikade inventuur tuuleenergeetika eelisarendusalade leidmiseks Keskkonnaagentuurile	OÜ Metsauurija(14 965899)	pakkumuse tagasilükka mine või kõigi pakkumuste tagasilükka mine	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
272907	Kapillaarsekvenaatorite ja qPCR seadmete kuluvahendid (EKEI)	Lanlab OÜ(10437034)	taotleja ja pakkuja kvalifitseeri mine ning kvalifitseeri mata jätmine	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
280254	Eriteenuse erimenetlus “Autoveoalaste dokumentide andmine” (Kliimaministeerium)	Autoettevõtete Liit(80018037)	riigihanke alusdokume ndid	Vaidlustus jäetakse läbi vaatamata
278652	Mode S MSSR hankimine (Lennuliiklusteenindus)	ELDIS Pardubice, s.r.o.(15050742)	pakkumuse tagasilükka mine või kõigi pakkumuste tagasilükka mine	Vaidlustus jäi rahuldamata

276113	Kehtivate detailplaneeringute digiteerimise II etapi läbiviimine	Ruumab OÜ	Pakkumuse tagasilükkamine	VAKO jättis vaidlustuse rahuldamata. VAKO otsus kaevati edasi halduskohtusse. Kohus jättis kaebuse rahuldamata
281839	Telefoni-, kõne- ja andmesideteenus (Maksu- ja Tolliamet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Statistikaamet)	Elisa Eesti AS(10069659)	Pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamine	Jätta vaidlustus rahuldamata
281334	Annetatud ja päästetud toidu kogumine ja jagamine enim puudustkannatavatele inimestele (Sotsiaalministeerium)	SAK Fond Sihtasutus(90006224)	Pakkumuse edukaks tunnistamine	Jätta vaidlustus rahuldamata
279495	Riiklike pensionide, toetuste ja hüvitiste kojukande teenuse tellimine Sotsiaalkindlustusametile	Aktsiaselts Hansab(10035867)	Pakkuja kvalifitseerimata jätmine	Vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega hankija poolt

Lisaks oli 2024. aastal kaks kohtuasja, millele ei eelnenud menetlust riigihangete vaidlustuskomisjonis:

Riigihanke viitenumber	Riigihanke nimi	Kaebaja nimi	Vaidluse objekt	Otsus	Haldusasja nr
280254	Riigihange "Eriteenuse erimenetlus "Autoveoalaste dokumentide andmine" (Kliimaministeerium)	Kaebaja - Autoettevõtete Liit (80018037)	Riigihanke alusdokumendid	Kaebus jäeti rahuldamata	Haldusasi nr 3-24-3184
280254	Riigihange "Eriteenuse erimenetlus "Autoveoalaste dokumentide andmine" (Kliimaministeerium)	Kaebaja - Autoettevõtete Liit (80018037)	Riigihanke alusdokumendid	Kaebus rahuldati osaliselt (7st nõudest 2) (vaieldi kuni Riigikohtuni)	Haldusasi nr 3-24-1978

Välisvahendeid kasutati 2024. aastal 157 hankes, so 38,7% kõigist avaldatud hangetest. Kokku teostati RTK rakendusüksuse poolt kontrolli 40 varasematel aastatel RTK poolt läbiviidud riigihanke osas (sh hankelepingute muutmise osas). Kontrollide käigus ei tuvastatud mitte ühtegi RTK riigihangete osakonna poolset eksimuste riigihangete läbiviimisel, mis võiks kaasa tuua välisvahendite tagasinõude otsuse.

Üldised tähelepanekud ja soovitused

- Hankeplaani I kvartali ja kogu aasta sisendi esitamise tähtaegadest ei peeta sageli kinni ning ei teavitata, kui sisendi esitamine viibib.
- Paljud hankeplaani kantud hanked jõuavad töösse planeeritust hiljem. Hankeplaani sisendi esitamisel lähtutakse ilmselt ideaalsest lepingu sõlmimise soovitud ajast ja ei osata sageli realistlikult hinnata lähteülesande ja tehnilise kirjelduse koostamisele kuluvat aega. Kindlasti mõjutavad hangete töösse tulemise aega rahastustega seotud otsused ja muud ootamatud tööülesanded. Soovitame hankeplaani sisendi andmisel lähtuda eelkõige realistlikust tehnilise kirjelduse valmimise prognoosist ja seejärel arvutada toimetumise järgi varaseim võimalik lepingu sõlmimise aeg.
- RTK esitab hankeplaanis hanke eest vastutavatele isikutele meeldetuletusi lähteülesande esitamise aja saabumise kohta. Vaatamata sellele esineb olukordi, kus lähteülesanne ei jõua töösse õigeaegselt ja selle kohta ei tule hanke eest vastutavalt isikult ka teavitust. Palume teavitada RTK-d alati esimesel võimalusel, kui saab teatavaks info, et mõne hanke läbiviimise aeg muutub. Samuti palume teavitada, kui hankeplaani märgitud hanke eest vastutav isik muutub tööülesannete muutumise, töölt lahkumise või muu asjaolu tõttu.
- Riigihanke planeerimisel palume arvestada kõikide sama eesmärgi saavutamiseks vajalike tegevustega ning teavitada sellest ka RTK-d. Sellisel juhul oskame arvestada RHS-ist tuleneva summeerimise kohustuse tagamisega.
- Selleks, et saaksime oma teenust veelgi paremini osutada, oleme väga tänulikud kõikidele tellijatele, kes vastavad saadetud tagasiside küsitlustele.

OSA II. 2024. AASTA HANKEPLAANI TÄITMISE ANALÜÜS KONKURENTSIAMETI KOHTA

Hankeplaani täitmine

Kinnitatud hankeplaani kohaselt oli Konkurentsiametil plaanis 2024. aastal 5 riigihanke läbiviimine. RTK alustas 2024. aastal Konkurentsiameti nimel kokku 2 hanget (kuid hankeplaanis planeeritud 2 hanget viidi läbi 1 hankemenetlusena). Hankeplaanis märgitud hangetest jäi töösse tulemata 2 hanget. Hangete ärajäämise põhjuste osas puudub info. Lisaks oli töös 1 2023. aastast ületulnud hanget.

Hankeplaanis märgitud hangetest esitati lähteülesanne mõlema hanke puhul pärast hankeplaanis planeeritud aega. Lähteülesannete hilinemise põhjused ei ole teada.

Väärtuspõhised riigihanked

Hindamiskriteeriumitena kasutati Konkurentsiameti hangetes 1 korral ainult hinda, 2 korral erinevaid hinnakomponente.

Keskonnahoidlikke ja sotsiaalseid aspekte ei kasutatud üheski hankes.

Rahulolu teenusega

Justiitsministeeriumi valitsemisala soovitusindeks RTK hanketeenusele oli 2024. aastal 67%. Teenusega rahulolevaid (9-10 punkti) oli 17, neutraalseid (7-8 punkti) oli 6 ja mitterahulolevaid (6 või vähem punkti) oli 1.

Tähelepanekud ja soovitused

Lisaks üldistele tähelepanekutele ja soovitustele, sooviksime välja tuua:

- Lähteülesannete esitamise tähtaegsusest ei peeta kinni.
- Hangete ärajäämise kohta ei esitata infot.
- RHADi kooskõlastamise aeg on tavapäraselt kiire.
- Küsimused vastatakse kiirelt ning vastused on sisulised.